

**Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка**

**НН інститут педагогіки і психології
Кафедра педагогіки**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

_____ Ю.О. Лянной

«_____» _____ 20__ р.

**ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ
011 Освітні, педагогічні науки
(Методика виховної роботи)**

Актуальні проблеми теорії та методики виховання

Суми 2019

Розробники:
Бикова М.М. канд. пед. наук

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри педагогіки
Протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ р.

Завідувач кафедри
Сбруєва А.А., д.пед. наук, проф. _____

1. Мета підвищення кваліфікації

Мета навчальної дисципліни: формувати систему теоретичних знань та практичних умінь і способів діяльності, готовності до професійної діяльності у сфері виховної роботи та методики виховної роботи, вчителя, вихователя, класовода, класного керівника, куратора; розвивати професійну компетентність, володіння системою знань у галузі педагогічної освіти, ознайомлення з сучасними науковими досягненнями в цій галузі, можливість критично оцінювати та застосовувати на практиці теоретичні постулати та інноваційні методи.

2. Результати підвищення кваліфікації

	Програмовані результати навчання ОПП	Знати / Вміти
ПРЗ 1	Базові знання про законодавчу базу щодо завдань, цілей, принципів, засад функціонування виховання підростаючого покоління в Україні.	Знає міжнародні та законодавчі акти України в галузі охорони, захисту дитинства та забезпечення їх повноцінного розвитку відповідно до Закону України «Про освіту», «Про вищу освіту», Концепції «Нова українська школа».
ПРЗ 3	Базові знання про методи й підходи до аналізу та контролю стану виховної діяльності в освітніх установах	Знає механізми здійснення координації діяльності методичних об'єднань класних керівників, вихователів закладів освіти, закладів позашкільної освіти, додаткової освіти та інших організацій і установ, які беруть участь у виховній діяльності .
ПРЗ 4	Розуміння сутності сучасних виховних концепцій.	Знає сучасні концепції, завдання, зміст, методи, організаційні форми і засоби процесу виховання; особливості та інструментарій психолого-педагогічного супроводу освітнього процесу.
ПРЗ 5	Базові знання традиційних та інноваційних виховних технологій	Знає концептуальні основи традиційних та інноваційних технологій організації і проведення методичної роботи в закладах освіти (діалогічних, проектних, інтерактивних, дистанційних,

		розвивального навчання тощо).
ПРЗ 9	Знання тенденцій розвитку технологій з методики виховної роботи	Знає про сучасні тенденції, закономірності розвитку технологій, методик процесу виховання; сучасні наукові, методологічні та педагогічні засади, на яких побудовані методики підготовки та здійснення виховної роботи
ПРЗ 12	Знання чинників впливу на розвиток теорії та практики з методики виховної роботи	Знає Аналізувати стан і фактори впливу на розвиток теорії і практики виховання; диференціювати зміст роботи відповідно до різних об'єкт-суб'єктів виховної роботи та конкретної ситуації..
ПРУ 7	Здатний діяти на основі розвинутих методичних вмінь та навичок	Вміє Демонструвати вміння й навички роботи методиста: надавати методичну допомогу вихователям за всіма напрямками програм виховання дітей і учнівської молоді, готувати та проводити різні форми методичної роботи з підвищення кваліфікації: семінари, практикуми, тренінги, консультації та ін. заходи методичного спрямування. Організовувати роботу методичної ради
ПРУ 8	Володіє сучасними методами та прийомами організації методичної роботи	Вміє Уміти визначити напрям своєї діяльності, її конкретні цілі й завдання на кожному етапі виховної роботи, передбачати кінцевий результат; володіти методами визначення ефективності заходів, спрямованих на підвищення якості виховної роботи; уміти проектувати власну педагогічну систему у професійній діяльності (ПРН-8).
ПРУ 14	Проектує і проводить різні види виховної роботи з урахуванням інноваційних технологій, передового педагогічного досвіду та знань про індивідуально-вікові особливості молоді.	Вміє Проектувати виховну роботу за певним напрямом; розробляти плани виховної роботи
ПРУ 15	Аналіз змін у нормативно-	Вміє Визначати пріоритетні

	правовому забезпеченні	проблеми у виховній практиці; застосовувати інновації у практичній роботі; здійснювати виховну роботу з урахуванням змін у нормативно-правових документах.
ПРУ 16	Орієнтування у системі інформації щодо різних груп населення	Вміє Використовувати теоретичні знання у вирішенні професійних завдань; орієнтуватись у системі інформації про різні групи населення, які потребують підтримки та допомоги; аналізувати ситуацію вихованця, визначати його потреби та рекомендувати можливі способи перевиховання; розробляти програми перевиховання
ПРУ 18	У професійній діяльності самостійно проводить вивчення особистості та вирішує конфлікти	Вміє Самостійно аналізувати наукову літературу з педагогічних проблем; проводити вивчення особистості, виокремлювати та аналізувати вчинки та якості особистості; вдало вирішувати різноманітні конфліктні ситуації як у професійній діяльності, так і в особистому житті; аналізувати та об'єктивно оцінювати власну поведінку й особливості спілкування.
ПРК 1	Ефективна взаємодія в команді, у професійному колективі та з представниками інших професійних груп	Вміє реалізовувати продуктивне міжособистісне спілкування на основі принципів гуманізації й довіри; до ефективної співпраці у команді, до толерантного сприймання різноманітних думок, ідей; мультикультурність (ЗК-8).
ПРА 3.	Здатність до навчання упродовж життя і вдосконалення з високим рівнем автономності набутої під час навчання кваліфікації.	Вміє реалізувати загально навчальні вміння (пошуку інформації, аналізу, синтезу, узагальнення, конкретизація, абстрагування, моделювання, висновки тощо), які забезпечують здатність до навчання упродовж життя і вдосконалення з високим рівнем автономності набутої під час навчання кваліфікації.

3. Програма підвищення кваліфікації

Розділ 1. Науково-педагогічні засади організації виховної роботи в системі освіти

Тема 1. Аналіз проблеми гуманізації виховного процесу у національній школі України.

Тема 2. Теоретичне обґрунтування Концепції «Нова українська школа»

Тема 3. Дослідження проблем виховання всебічно розвиненої особистості. Проблеми розвитку особистості.

Розділ 2. Методи та форми організації виховної роботи

Тема 4. Порівняльний аналіз класифікацій методів виховної роботи.

Тема 5. Організаційні форми виховної роботи. Роль і функції вихователя в організації виховного процесу в різних закладах освіти.

Тема 6. Сучасні підходи до виховної роботи з різними групами учнів, з дітьми з відхиленнями у поведінці та особливими потребами.

Тема 7. Обґрунтування ціннісно-трудова та професійних орієнтацій і індивідуалізації

Розділ 3. Актуальні чинники підвищення ефективності виховної взаємодії

Тема 9. Етнопедагогічні аспекти виховної роботи

Тема 10. Виховний потенціал спілкування у процесі взаємодії вихователя з вихованцями та батьками. Формування культури міжособистісного спілкування та толерантності в полікультурному середовищі.

Тема 11. Проблема оптимізації виховного процесу. Інноваційні технології виховання.

Примітка: кожен розділ планується в обсязі 1 кредита (10 годин аудиторних і 20 годин самостійна робота).

4. Рекомендовані джерела інформації

1. Анненкова І. П. Методика виховної роботи : курс лекцій / Анненкова І. П. – Одеса: Астропринт, 2005. – 144с.
2. Волкова Н. П. Педагогіка: навч. пос. 2-ге видання, перероблене, доповнене / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с. (Альмаматер).
3. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання: навч. посібник для студ. пед. навч. закладів / С. Г. Карпенчук. – К. : Вища школа, 1997. – 304 с.
4. Кондрашова Л. В. Методика організації виховної роботи в сучасній школі: навчальний посібник / Л. В. Кондрашова, О. О. Лаврентьєва, Н. І. Зеленкова. – Кривий Ріг : КДПУ, 2008. – 187 с.
5. Кузьмінський А. І. Педагогіка : підруч. / А. І. Кузьмінський, В. Л.

- Омелянєнко. – К. : Знання-Прєс, 2003. – 418 с. – (Навчально-методичний комплекс з педагогіки).
6. Мацьопа Р. Л. Методика виховної роботи : навч.-метод. посібник семінарсько-практичних занять з педагогіки для неспеціальних факультетів / Р. Л. Мацьопа, Л. Б. Платаш. – Чернівці : Рута, 2005. – 85 с.
 7. Мельничук С. Г. Педагогіка (Теорія виховання): навчальний посібник / С. Г. Мельничук. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2012. – 288 с.
 8. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка : навч. пос. 3-є видання, доповнене / Н. Є. Мойсеюк. – К. : ВАТ «КДНК», 2001. – 608 с.
 9. Фіцула М. М. Педагогіка : навч. пос. Видання 2-ге, виправлене, доповнене / М. М. Фіцула. – К. : Академвидав, 2006. – 560 с. (Альма-матер).
 10. Ягупов В. П. Педагогіка : навч. пос. / В. П. Ягупов. – К. : Либідь, 2003. – 560 с.
 11. Національна доктрина розвитку освіти // Освіта. – 2002. – № 26.
 12. Андрєєв В.И. Диалектика воспитания и самовоспитания творческой личности / В.И. Андрєєв – Казань: Изд-во Казанского университета, 1988. – 322 с.
 13. Белкин А.С. Ситуация успеха. Как ее создать: Книга для учителя / А.С. Белкин – М.: Просвещение, 1991. – 176 с.
 14. Будянський Д.В. Формування педагогічного артистизму майбутнього вчителя: Навч.-метод. посібник / Д.В. Будянський – Суми: СумДПУ, 2005. – 164 с.
 15. Диагностика творческой личности. Книга для учителя / Сост.: В.И.Алфимов, Н.Е. Артемов, Г.В. Тимошко. – Донецк, 1993.
 16. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник / І.М. Дичківська – К.: Академвидав, 2004. – 352 с. (Альма-матер)
 17. Загвязинский В.И. Педагогическое творчество учителя / В.И. Загвязинский – М.: Педагогика, 1987. – 124 с.
 18. Иванов И.П. Энциклопедия коллективных творческих дел / И.П. Иванов – М.: Просвещение, 1990. – 144 с.
 19. Кан-Калик В.А. Учителю о педагогическом общении / В.А. Кан-Калик – М.: Просвещение, 1987.
 20. Кан-Калик В.А. Педагогическое творчество / В.А. Кан-Калик, Н.Д. Никандров – М.: Педагогика, 1990.
 21. Педагогічна майстерність /За ред. І.А. Зязюна. – К.: Вища шк., 2004.
 22. Педагогічна майстерність учителя: Навч. посібник / За ред. проф. В.М. Гриньової, С.Т. Золотухіної. – Вид. 2-є, випр. і доп.– Харків: «ОВС», 2006.– 224с.

Допоміжна

1. Амонашвили Ш. А. Здравствуйте, дети! : [Пособие для учителя. Предисл. А. В. Петровского] / Ш. А. Амонашвили. – М. : Просвещение, 1983. – 208 с., ил.
2. Бєх І. Д. Виховання особистості : у 2 кн. / І. Д. Бєх. – К. : Либідь, 2003. – Кн. 1 : Особистісно орієнтований підхід : теоретико-технологічні засади. – 280 с.

3. Бех І. Д. Виховання особистості : у 2 кн. / І. Д. Бех. – К. : Либідь, 2003. – Кн. 2 : Особистісно орієнтований підхід : науково-практичні засади. – 344 с.
4. Бех І. Д. Особистість у просторі духовного розвитку : навч. посіб. / І. Д. Бех. – К. : Академвидав, 2012. – 256 с. – (Серія «Альма-матер»).
5. Бондаревская Е. В. Ценностные основания личностно-ориентированного воспитания / Е. В. Бондаревская // Педагогика. – 1995. – № 4. – С. 29-36.
6. Бондаревская Е. В. Гуманистическая парадигма личностно-ориентированного образования / Е. В. Бондаревская // Педагогика. – 1997. – № 4. – С. 32-37.
7. Гамезо М. В. Возрастная и педагогическая психология: учебное пособие для студентов всех специальностей пед. вузов / М. В. Гамезо, Е. А. Петрова, Л. М. Орлова. – М. : Педагогическое общество России, 2003. – 512 с.
8. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.
9. Зайченко І. В. Педагогіка: навч. пос. для студ. Вищих пед. навч. закладів / І. В. Зайченко. – К. : Освіта України, 2006. – 528 с.
10. Законодавство України про освіту. Збірник законів. – К. : Парламентське видавництво, 2002. – 159 с.
11. Іванов І. П. Виховання колективістів / І. П. Іванов // Педагогічний пошук. – К. : Рад. шк., 1989. – С. 363-440.
12. Іванюк Г. І. Педагогіка. Модуль «Основи педагогіки», «Теорія виховання» : навчальний посібник / Г. І. Іванюк, С.М. Мартиненко. – К. : КМПУ імені Б. Д. Грінченка, 2006. – 64 с.
13. Класному керівнику: учеб.-метод. пособие / Под ред. М. И. Рожкова. – М., 2001. – 156 с.
14. Кобзар Б. С. Класний керівник / Б. С. Кобзар. – К. : Інститут проблем виховання АПН України. – 2000. – 257 с.
15. Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності. Постанова Президії від 19 квітня 2000. - Протокол № 1-7/4-49.
16. Лозинський В. М. Направления, содержание, формы и методы воспитательной работы классного руководителя / В. М. Лозинський, Е. В. Макарова. – М. : Центр / Педагогический поиск. – 2004. – 160 с.
17. Макаренко А. С. Коллектив и воспитание личности / А. С. Макаренко // Сост. и авт. вступ. ст. В. В. Кумарин. – М. : Педагогика, 1972. – 332 с.
18. Матвієнко О. В. Виховання молодших школярів: теорія і технологія [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Матвієнко. – К. : СтилоС, 2006. – 543 с.
19. Мартиненко С. М. Загальна педагогіка : навч. посіб. / С. М. Мартиненко, Л. Л. Хоружа. – К. : МАУП, 2002. – 176 с.
20. Методика воспитательной работы : учебное пособие для студентов высш. пед. учебн. заведений / Л. А. Байкова, Л. К. Гребенкина, О. В. Еремкина и

др.; Под ред. В. А. Слостенина. – М. : Издательский центр «Академия», 2004. – 52 с.

21. Навчання і виховання учнів 1 класу : метод. посібник для вчителів / Упор. О. Я. Савченко. – К. : Видавництво «Початкова школа», 2002.

22. Навчання і виховання учнів 2 класу: методичний посібник для вчителів / упор. О. Я. Савченко. – К. : Видавництво «Початкова школа», 2003. – 608 с.

23. Національна доктрина розвитку освіти // Офіційний вісник України. – 2002. – № 16. – С. 12-24.

24. Педагогічний словник / За ред. дійсного члена АПН України Ярмаченка М. Д. – К. : Педагогічна думка, 2001. – 516 с.

25. Практична педагогіка виховання: пос. з теорії та методики виховання / За редакцією М. Ю. Красовицького; упорядник Г. І. Іванюк. – Київ – Івано-Франківськ:

«Плай», 2000. – 218 с.

26. Савченко О. Я. Виховний потенціал початкової освіти : пос. для вчителів і методистів початкового навчання / О. Я. Савченко. – 2-ге вид., доповн., переробл. – К. : Богданова А. М., 2009. – 82 – 89 с.

27. Селиванов В. С. Основы общей педагогики: Теория и методика воспитания: учебное пособие для студ. высш. пед. учеб. завед. / В. С. Селиванов / Под ред. В. А. Слостенина. – 2-е изд., испр. – М. : Издат. центр Академия, 2002. – 336 с.

28. Сорока Г. І. Сучасні виховні технології : навч.-метод. посіб. / Г. І. Сорока. – Х. : Ранок, 2002. – 128 с.

29. Сухарева Л. С. Батьківські збори в початковій школі / Л. С. Сухарева. – Харків : ВГ «Основа», 2007. – 144 с.

30. Сухомлинський В. О. Методика виховання колективу / В. О. Сухомлинський // Вибр. твори: В 5-ти т. – К. : Рад. школа, 1976. – Т.1. – С. 403-637.

31. Холковська І. Л. Організація діяльності класного керівника: навч.

32. Щербань П. М. Прикладна педагогіка : навч.-метод. посіб. / П. М. Щербань – К. : Вища школа, 2002. – 215 с.

33. Щуркова Н. Е. Прикладная педагогика воспитания : учебное пособие / Н. Е. Щуркова. – СПб : Питер, 2005. – 263 с.

34. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; головний ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.